

Plan

*för att
främja likabehandling, förebygga diskriminering och kränkande behandling*

Läsåret 2016-2017

Innehåll

Vision	3
Mål	3
Styrdokument och definitioner	3
Diskriminering	4
Trakasserier och kränkande behandling	5
Begreppsförklaring	5
Exempel på trakasserier och diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna	6
Ansvarsfördelning	7
Främjande och förebyggande arbete	8
Rutiner vid kränkande behandling	9
Uppföljning och utvärdering	11

Vision

På Malung Sälens gymnasieskola strävar vi mot att alla elever ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin person. Vår verksamhet ska vara fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan ska präglas av tolerans, öppenhet och trivsel samt av goda och nära relationer mellan elever och personal, vilka är viktiga förutsättningar för en god arbetsmiljö. Alla elever ska bli uppmärksammade, sedda och bekräftade. Det dagliga arbetet ska genomsyras av den värdegrund som anges i gymnasieskolans läroplan.

Mål

- Alla elever ska ha en arbetsmiljö fri från diskriminering
- Alla elever ska ha en arbetsmiljö fri från kränkande behandling
- Alla elever ska ha kännedom om planens innehåll
- Alla elever ska via klassråd och elevråd vara delaktiga i planens utformning och utvärdering av denna
- Alla föräldrar ska ha kännedom om planens innehåll

Styrdokument och definitioner

Skollagen (2010:800) och diskrimineringslagen (2008:567) förbjuder diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i förskolan och skolan. Den som ansvarar för en verksamhet som regleras i Skollagen ska aktivt arbeta för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling. En plan för likabehandling och en handlingsplan vid kränkning ska upprättas. Handlingsplanerna ska utgå från vår värdegrund som bl.a. bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter. Detta innebär bland annat att ingen elev ska utsättas för någon form av diskriminering och att alla ska visa respekt och hänsyn till varandra. Rektor eller motsvarande funktion ska utreda trakasserier och kränkande behandling och arbeta förebyggande och främja likabehandling.

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

(Diskrimineringslagen 2008:567)

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

(Skollagen 2010:800)

Diskriminering

Diskriminering är en övergripande term för kränkande behandling av individer eller grupper av individer på grunder som:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel på direkt diskriminering är om huvudmannen för t.ex. en skola nekar en elev tillträde till en viss utbildning pga att eleven har en viss sexuell läggning. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika genom *indirekt diskriminering*. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Det som är gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar).
- Verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög).
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning).
- Text eller bilder (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, SMS eller MMS).

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkande behandling kan äga rum i alla miljöer när som helst. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den som upplever att hon eller han blivit kränkt alltid måste tas på allvar.

Begreppsförklaring

Trakasserier

Trakasserier har alltid sin utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också vara av sexuell art och då kallar man det för sexuella trakasserier. Detta kan handla om tafsande, skämt, förslag, blickar, ovälkomna beröringar, eller sexuell jargong.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdanden som kränker en elevs värdighet men som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Både elever och personal kan utföra kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering utgår ifrån diskrimineringsgrunderna och kan i skolans värld endast genomföras av vuxen mot elev. När elev utsätter elev används ordet trakasseri.

Exempel på trakasserier och diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna

Kön

- Elsa blir avrådd att göra sin praktik på en bilverkstad med motiveringen att ”det är för hårt arbete för en tjej”. (diskriminering)
- Robert får hånfulla och elaka kommentarer för att han som enda kille valt dans som individuellt val. (trakasserier)

Könsidentitet eller könsuttryck

- Erik blir hånad och förlöjligad av ett gäng killar i sin klass för att han sminkar sig. (trakasserier)
- Lisa, som identifierar sig som intergender, pratar med sin skolkurator om att hon inte mår bra hemma. Skolkuratorn väljer då att ifrågasätta Lisas könsidentitet istället för att prata om hennes problem hemma. Lisa måste försvara och förklara vad intergender betyder och innebär. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet

- Isabella är väldigt duktig på svenska. Hon är alltid den som är mest aktiv på lektionerna och skriver bäst resultat på proven. Läraren vill ändå inte ge Isabella ett A då svenska inte är hennes modersmål. (diskriminering)
- Maria som är mörkhyad får många kommentarer om sin hudfärg och sitt hår. När andra elever i klassen vill ta på Marias hår och hon visar ett tydligt ogillande svarar läraren med att Maria borde vara förstående inför detta då hon faktiskt är annorlunda. (trakasserier)

Religion eller annan trosuppfattning

- Elif får ej ledigt för att fira Ramadan. (diskriminering)

Funktionsnedsättning

- Anders har ADHD. En dag blir han utkörd från klassrummet av sin lärare för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. Läraren menar att ”ADHD-barn som inte kan sitta still borde inte få gå gymnasiet”. (diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning

- Några danslever vägrar duscha med My för att hon är homosexuell. (trakasserier)

Ålder

- Peter ska börja om årskurs 1 för tredje gången. På första skoldagen möts han av att en lärare undrar om han inte är för gammal för att gå årskurs 1 igen. (diskriminering)

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller annan kränkande behandling
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en årlig plan i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare
- om skolan får kännedom om att trakasserier förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans Likabehandlingsplan
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar
- genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att kartlägga och anmäla till likabehandlingsteamet då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks

Elevhälsoteamet, EHT

Elevhälsoteamet består av skolsköterska, kurator, speciallärare/specialpedagog, studie-och yrkesvägledare samt rektor. I Elevhälsoteamets uppgifter ingår att arbeta med likabehandlingsärenden som befinner sig på individnivå men även att kartlägga och utvärdera hur arbetet har sett ut under året och bör se ut framåt. Elevhälsoteamets ansvar är att:

- kartlägga
- med berörda parter diskutera om lämpliga åtgärder för att förändra/förbättra situationen.
- i samråd besluta om åtgärder som skall vidtas
- se till att ärenden dokumenteras
- årligen sammanställa och analysera de ärenden som har tagits upp i teamet och därefter
- använda det som grund för att identifiera områden där man behöver arbeta mer förebyggande främjande.

Främjande och förebyggande arbete

Alla som arbetar på Malung Sälens gymnasieskola ska visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Vidare ska alla aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper, samt aktivt arbeta för att kränkningar aldrig ska förekomma. Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Rektor ansvarar för att Likabehandlingsplanens innehåll är känd bland personal och elever och föräldrar och att den förankras i arbetet på skolan. Arbetsgången vid upptäckt av kränkande behandling ska vara känd bland personal, eleverna och föräldrarna och diskuteras. All personal ska genom sin kontinuerliga dialog med eleverna ha goda möjligheter att upptäcka eventuella kränkningar bland eleverna.

Främjande arbete på Malung Sälens gymnasieskola

- EHT, elevhälsoteamet ansvarar för att Likabehandlingsplanen är känd av all personal på skolan.
- Mentorerna går igenom Likabehandlingsplanen med sin klass.
- Vårdnadshavare ska känna till Likabehandlingsplanen. Den presenteras och diskuteras vid höstterminens första föräldramöte. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida.
- Samtliga elever ska ha regelbundna klassråd, 1g/mån, och mentorstid 1g/v, där alla ges möjlighet att framföra sina tankar och åsikter. Elevrådets representanter för frågor vidare till Elevrådet.
- Elevråd ska hållas 2 ggr per termin. På dessa får utvalda elevrepresentanter en möjlighet att träffa skolledningen för att diskutera aktuella frågor.
- Vid skolstart ska skolans alla elever ha en gemensam schemabrytande dag för värdegrundsarbete. Ordningsregler för skolan ska skrivas och trivselregler för varje klass upprättas.
- Under höstterminen ska en föreläsning inom ämnet värdegrund anordnas för alla elever och all personal.
- FN-dagen. En schemabrytande och programöverskridande dag för gemensamt värdegrundsarbete.

Förebyggande arbete på Malung Särens gymnasieskola

- Mentorerna har i uppdrag att kontinuerligt inventera att deras elever mår bra i skolan. Det är en stående punkt på mentorstiden.
- Personal och elever ska uppmärksammas på att de har en förpliktelse att omedelbart reagera på och anmäla alla former av kränkande behandling.
- På skolan finns två elevskyddsombud som medverkar i skolans arbetsmiljöarbete ur ett elevperspektiv. De kallas till möten 1g/mån.
- Värdegrundsfrågor ska vara en stående punkt på personalens APT, arbetsplatsträff. APT äger rum varannan vecka.
- Vid utvecklingssamtal, som äger rum en gång per termin, så behandlas elevens sociala utveckling.
- Vid frånvaro följer mentor upp orsakerna till detta med eleven.
- Skolsköterskan har hälsosamtal med alla elever i åk 1 under höstterminen.

Rutiner vid kränkande behandling

När personal misstänker att elev blir utsatt för kränkande behandling eller elev upplever sig kränkt kontaktar personal mentor som i sin tur tar upp detta i elevhälsoteamet. Rektor är sammankallande för elevhälsoteamet och mentor bokar tid för sitt ärende hos rektor. Mentor beskriver situationen för elevhälsoteamet och man gör en kartläggning över situationen. Beslut om fortsatta åtgärder utifrån diskussion och kartläggning. Varje ärende följs upp en gång i veckan tills problemet är åtgärdat.

Åtgärder kan vitas på såväl individ-, som grupp-och/eller skolnivå.

Rektor informerar vid behov skolans huvudman. Elevhälsoteamet gör en bedömning om anmälan behöver göras till socialtjänst och polis. För anmälan står rektor.

Rutiner vid fall av diskriminering och kränkande behandling där elev känner sig kränkt av personal.

Om en elev känner sig diskriminerad eller kränkt av någon vuxen vänder sig eleven till sina föräldrar, mentor, rektor eller någon annan vuxen.

Rektor kontaktar vårdnadshavare (om eleven är under 18 år) samt mentor för möte. Ärendet dokumenteras utifrån elevens utsago. Därefter kallas berörd personal in och denne får uttala sig, vilket dokumenteras. En utredning påbörjas med rektor som ansvarig.

Rektor kallar därefter till möte där elev, personal (som kränkt eleven), vårdnadshavare (om elev är under 18år eller så önskar) samt mentor har ett samtal.

Samtalet följs upp varje vecka av mentor som rapporterar till rektor. Om eleven inte tycker att det har blivit något positiv förändring, kallar rektor till ett nytt möte som ovanstående.

Beroende av diskrimineringens/kränkningens art kan en polisanmälan göras.

Rutiner vid fall av diskriminering och kränkande behandling för personal känner sig kränkt av elev

Om personal känner sig diskriminerad eller kränkt av någon elev, skall denne vända sig till rektor.

Ett enskilt möte med utsatt personal förs med rektor, som sedan har ett enskilt samtal med elev och vårdnadshavare (om eleven är under 18 år eller så önskar).

Då de dessa samtal har ägt rum, förs ett trepartsamtal med personal, elev, vårdnadshavare (om eleven är under 18 år eller så önskar) samt rektor. Uppföljning görs varje vecka för att se om problemet kvarstår. Om ej så förs ett nytt gemensamt samtal.

Samtliga samtal dokumenteras och förvaras hos rektor och beroende av diskrimineringens/kränkningens art så kan en polisanmälan göras

Rutiner vid fall av diskriminering och kränkande behandling mellan personal

Om någon personal känner sig diskriminerad eller kränkt av någon annan personal vänder sig denne till rektor och/eller sin fackliga representant.

Samtal förs först med den utsatta personalen och sedan med den andre. Ett trepartsamtal sker sedan med de inblandade med rektor som samtalsledare. Fackliga representanter bör vara med om så önskas. Detta rapporteras sedan till Malungs kommuns personalchef samt kommunens personalstrateg, om det är av allvarligare karaktär och inte går att lösa. En utredning görs samt dokumentation.

Beroende av diskrimineringens/kränkningens art så kan en polisanmälan göras.

Uppföljning och utvärdering

EHT, elevhälsoteamet ansvarar för att sammanställa en årlig rapport vad gäller ärenden som har behandlats i EHT. Det vill säga antal kränkningar och vilken typ av kränkningar samt uppföljning/åtgärd.

Likabehandlingsplanen utvärderas i slutet av läsåret och revideras inför det nya läsåret som kommer.

EHT ska följa upp den årliga kartläggningen. En analys ska göras och därefter upprättas konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet.

För att Likabehandlingsplanen ska vara ett levande arbetsdokument så ska personal och elever lämna sina synpunkter. Ett nära samarbete med elevernas vårdnadshavare är nödvändigt.